

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Bruntále rozhodl samosoudcem Mgr. Markem Stachem v hlavním líčení konaném dne 28. března 2018

takto:

Obžalovaný

J. S., narozený XXX v XXX, dělník, trvale bytem XXX,

je vinen, že

v období od 1. 3. 2014 do 30. 1. 2016, kdy zemřela jeho manželka M. S. a od tohoto okamžiku měl v péči jejich 2 společné nezletilé děti a rovněž nezletilého syna manželky, o které se staral s pomocí své matky, v Bruntále, ani nikde jinde, ničím nepřispěl na výživu své nezletilé dcery A. S., narozené XXX, ačkoliv si byl vědom toho, že mu tato povinnost vyplývala z občanského zákoníku a rovněž také z rozsudku Okresního soudu v Bruntále, z 29. 4. 2008, sp. zn. 0 NC 1114/2007, 23 PaNc 317/2007, který nabyl právní moci 12. 11. 2008, na základě kterého byla schválena dohoda rodičů, kterou se zavázal přispívat na výživu nezletilé dcery částkou ve výši 1 000 Kč měsíčně, a to do prvního dne v měsíci předem, k rukám matky L. H., když na dlužné výživné uhradil pouze 500 Kč až v měsíci červenci 2017, čímž na výživném dluží částku ve výši 22 500 Kč, přičemž o nezletilou nejevil zájem a svou vyživovací povinnost nekompenzoval žádným jiným způsobem, a až do 3. 9. 2015 nebyl vůbec evidován u úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání, když před tím byl z evidence v září 2013 sankčně vyřazen, nebyl nikde řádně zaměstnán, ačkoliv neměl žádné zdravotní potíže, které by mu výkon práce znemožňovaly či ztěžovaly a zbavil se tak možnosti získat pravidelný měsíční příjem, z něhož by mohlo být výživné hrazeno či exekučně strháváno, pracoval pouze na příležitostných brigádách, z nichž však výživné nehradil, bydlel u kamarádů nebo na ubytovnách a jeho výdaje na bydlení tak byly minimální, za alkohol a kuřivo vydal měsíčně přibližně částku 2 000 Kč, přičemž vzhledem

Shodu s prvopisem potvrzuje Daniela Barabášová

v z. Jana Hybnarová

k těmto skutečnostem a nedostatečné finanční situaci v rodině matky musely být této po celou dobu poskytovány dávky pomoci v hmotné nouzi v podobě příspěvku na živobytí a doplatku na bydlení, současně jí byly rovněž opakovaně poskytovány dávky mimořádné okamžité pomoci,

tedy

úmyslně neplnil svou zákonnou povinnost vyživovat jiného po dobu delší než čtyři měsíce a tímto činem vydal oprávněnou osobu nebezpečí nouze,

čímž spáchal

přečin zanedbání povinné výživy podle § 196 odstavec 1, odstavec 3 trestního zákoníku,

a zato se odsuzuje

za shora uvedený přečin a sbíhající se přečin dle § 358 odstavec 1, odstavec 2 písmeno a) trestního zákoníku, pro který byl odsouzen trestním příkazem Okresního soudu v Opavě ze dne 29. 7. 2016 č.j. 3 T 124/2016 – 52 a přečin dle § 337 odstavec 1 písmeno a) trestního zákoníku, pro který byl odsouzen pod body 1) a 2) rozsudkem Okresního soudu v Opavě ze dne 22. 11. 2017 č.j. 3 T 125/2016 – 112 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 3. 2018 sp. zn. 3 To 22/2018

podle § 196 odstavec 3 trestního zákoníku, za použití § 60 odstavec 1, odstavec 3 trestního zákoníku, § 43 odstavec 2 trestního zákoníku k souhrnnému trestu domácího vězení **v trvání 1 (jednoho) roku.**

Podle § 60 odstavec 4 trestního zákoníku se mu ukládá povinnost zdržovat se po dobu výkonu trestu domácího vězení v určeném obydlí v pracovních dnech od 18.00 hodin do 5.00 hodin, o svátcích, dnech pracovního klidu a dnech pracovního volna po celý den vyjma doby od 9.00 hodin do 12.00 hodin a od 15.00 hodin do 18.00 hodin, a ve dnech pracovní neschopnosti a ošetřování člena domácnosti po celý den.

Podle § 73 odstavec 1, odstavec 3 trestního zákoníku se obžalovanému ukládá trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel **na dobu v trvání 1 (jednoho) roku.**

Podle § 43 odstavec 2 trestního zákoníku **se současně zrušují výroky o trestech** v trestním příkaze Okresního soudu v Opavě ze dne 29. 7. 2016 č.j. 3 T 124/2016 – 52 a v rozsudku Okresního soudu v Opavě ze dne 22. 11. 2017 č.j. 3 T 125/2016 – 112 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 3. 2018 sp. zn. 3 To 22/2018 ve vztahu k výroku o trestu v případě bodů 1), 2) výroku rozsudku, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Podle § 228 odstavec 1 trestního řádu **je obžalovaný povinen zaplatit** na náhradě škody poškozené **L. H.**, narozené XXX, bytem XXX částku 22 500 Kč.

Podle § 229 odstavec 2 trestního řádu se poškozená L. H. se zbytkem svého uplatněného nároku na náhradu škody **odkazuje** nařízení ve věcech občanskoprávních.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje Daniela Barabášová

v z. Jana Hybnarová

1. Na základě důkazů provedených v rámci hlavního líčení dospěl soud k závěru, že obžalovaný J. S. jednak způsobem podrobněji popsáním ve skutkové větě výroku o vině tohoto rozsudku. Takovýto skutkový stav byl v průběhu hlavního líčení zjištěn provedenými důkazy a jejich posouzením samostatně i ve vzájemném souhrnu postupem podle § 2 odstavec 6 trestního řádu, konkrétně čtením protokolu o výslechu obžalovaného, výslechem svědkyně H., i z listinných důkazů.
2. Obžalovaný J. S., přestože byl k hlavnímu líčení včas a řádně předvolán, se k tomuto nedostavil, přičemž svou nepřítomnost omluvil cestou elektronické pošty zdravotními důvody s poukazem na léčbu s použitím nechodící dlahy na noze, což doložil i kopiemi lékařských záznamů. Sám obžalovaný přitom nepožádal o odročení hlavního líčení, ani jinak nesdělil, že na své osobní účasti u hlavního líčení trvá a z toho důvodu soud postupem podle § 202 odstavec 2 trestního řádu rozhodl o konání hlavního líčení v nepřítomnosti obžalovaného, když jeho nepřítomnost nebrání projednání a rozhodnutí této trestní věci, což je v souladu i s aktuální výkladovou praxí tak, jak vyplývá mimo jiné z usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 6 TZ 20/2013. Postupem podle § 207 odstavec 2 trestního řádu pak byl u hlavního líčení čten protokol o výslechu obžalovaného z přípravného řízení v procesním postavení obviněného, kdy se obžalovaný doznal k činu s tím, že je pravda vše, co je uvedeno v usnesení o zahájení trestního stíhání a dále k věci nechtěl vypovídat, pouze ještě poukázal na to, že se do finančních problémů dostal po smrti bývalé manželky M. S., a blíže popsal svou aktuální majetkovou situaci.
3. Svědkyně L. H. u hlavního líčení potvrdila, že obžalovaný od března 2014 výživné na dceru A. neplatí, zaslal až o prázdninách 2017 částku 1 500 Kč. Ona sama je s obžalovaným v kontaktu, tento však neustále uvádí, že nemá peníze, což uváděl již od narození dcery A., po smrti své manželky M. však obžalovaný podle svědkyně poukazuje i na to, že je vdovec a je na vše sám. Sama svědkyně v průběhu dotčeného období střídavě pracovala v rámci dohod o provedení práce, vesměs ale byla vedena jako uchazečka o zaměstnání u příslušného pracoviště Úřadu práce České republiky a byla závislá na dávkách pomoci v hmotné nouzi, zároveň ale byla nucena vyřizovat k zajištění základních potřeb i různé půjčky, které ne vždy byla schopna zcela hradit. Neplnění vyživovací povinnosti ze strany obžalovaného však podle svědkyně nezanechalo na dceři A. trvale nepříznivých následků.
4. V průběhu hlavního líčení byly provedeny rovněž listinné důkazy. Povinnost obžalovaného přispívat na výživném na dceru A. částku 1 000 Kč měsíčně s účinností od května 2008 byla stanovena již rozsudkem Okresního soudu v Bruntále č.j. 0 Nc 1114/2007 – 38, podle trestního příkazu Okresního soudu v Opavě č.j. 19 T 18/2014 – 65 byl obžalovaný naposledy odsouzen pro neplnění vyživovací povinnosti na dceru A. za období do 4. 2. 2014. Podle zprávy Úřadu práce České republiky, pracoviště Kravaře, byl obžalovaný veden jako uchazeč o zaměstnání v období od 25. 9. 2013, kdy byl sankčně vyřazen, následně se znovu do evidence úřadu práce zaevidoval až v období od 3. 9. 2015, přičemž jde o osobu bez zdravotního omezení, dávky podpory v nezaměstnanosti mu vypláceny nebyly. Podle zprávy téhož pracoviště Úřadu práce České republiky obžalovaný od února 2016 pobírá rovněž dávky státní sociální podpory, dávky pomoci v hmotné nouzi pobírá až od února 2016. Celková finanční a majetková situace obžalovaného, případně jeho domácnosti v období od 30. 1. 2016, tedy od úmrtí jeho manželky M. S., je doložena jednotlivými materiály z opatrovnického či civilního řízení, zprávami České správy sociálního zabezpečení, zaměstnavatelů obžalovaného, zprávami k exekucím, materiály souvisejícími s platbami nákladů na bydlení a částečně i zprávami orgánu péče o děti. Podle zprávy Úřadu práce České republiky, pracoviště Bruntál, je domácnost L. H. soustavně řešena dávkami pomoci v hmotné nouzi v podobě příspěvku na živobytí i doplatku na bydlení prakticky po celou dobu od března 2014, několikrát do roka byla rovněž řešena dávkami mimořádné okamžité pomoci.

Shodu s prvopisem potvrzuje Daniela Barabášová

v z. Jana Hybnarová

5. Přechinu zanedbání povinné výživy podle § 196 odstavec 1, 3 trestního zákoníku se dopustí ten, kdo neplní, byť i z nedbalosti, svou zákonnou povinnost vyživovat nebo zaopatřovat jiného po dobu delší, než čtyři měsíce, vydá-li takovým činem oprávněnou osobu nebezpečí nouze.
6. Obžalovaný J. S. se již v průběhu přípravného řízení doznal k tomu, že od března 2014 řádně nepřispíval na výživu své nezletilé dcery A., když plně souhlasil se zněním skutkové věty ve vydaném usnesení o zahájení trestního stíhání, kde bylo mimo jiné uvedeno, že plnění vyživovací povinnosti bylo v jeho možnostech, když po většinu období řádně nespolupracoval s příslušným pracovištěm úřadu práce v rámci zajišťování zaměstnání a částku kolem 2 000 Kč měsíčně místo na výživném vynakládal na pořizování tabákových produktů, či alkoholu. Doznání obžalovaného je pak v souladu rovněž s výpovědí svědkyně H. z hlavního líčení, která potvrdila, že za celé období od března 2014 obžalovaný zaplatil až dodatečně v průběhu léta 2017 částku 500 Kč nad rámec běžného výživného. Zjištěné skutečnosti jsou podloženy rovněž výše podrobněji rozepsanými listinnými důkazy, když zejména ze zprávy Úřadu práce České republiky, pracoviště Kravaře, vyplývá, že obžalovaný po svém sankčním vyřazení až do září 2015 vůbec nebyl veden v evidenci uchazečů o zaměstnání a prakticky tak rezignoval na možnost opatření zaměstnání s dostatečným příjmem prostřednictvím příslušného pracoviště úřadu práce. Na základě těchto důkazů je tak možno konstatovat, že v období od posledního odsouzení, v rámci něhož byl skutek vymezen do měsíce února 2014 včetně, tedy od března 2014 obžalovaný žádným způsobem nezajišťoval vyživovací povinnost na dceru A., a to finančně ani osobní péčí, přestože k tomu měl dostatek finančních prostředků, které ale místo toho vynakládal na zbytečné potřeby, jako je nákup tabákových produktů či alkoholických nápojů a i pokud zrovna v dotčeném období dostatek finančních prostředků neměl, bylo to zejména v důsledku jeho zavinění, kdy se nesnažil dostatečně aktivním způsobem angažovat na trhu práce tak, aby si zaměstnáním mohl zajistit příjem dostatečný k plnění své vyživovací povinnosti. Zaviněně tedy neplnil svou vyživovací povinnost vůči dceři A., přičemž jeho jednání se už s ohledem na nespolupráci s úřadem práce, významně přiblížilo tomu, aby je bylo možno chápat jako vyhýbání se plnění zákonné povinnosti, což by odůvodňovalo o aplikaci přísnější právní kvalifikace v případě jednání obžalovaného. Z výpovědi L. H., jakož i ze zpráv příslušného pracoviště Úřadu práce České republiky rovněž vyplývá, že domácnost jmenované musela být s ohledem na tristní finanční situaci soustavně řešena dávkami pomoci v hmotné nouzi v podobě příspěvku na živobytí, opakovaně rovněž i poskytováním mimořádné okamžité pomoci, případně musela jmenovaná řešit zajišťování základních životních potřeb i půjčkami, které navíc nezvládala v plné výši splácet, přičemž pouze těmito prostředky bylo zamezeno vzniku stavu nouze v domácnosti jmenované. Pokud takto obžalovaný neplněním své zákonné povinnosti vyživovat jiného vydal oprávněnou osobu nebezpečí nouze, naplňuje jeho jednání znaky přechinu dle § 196 odstavec 1, 3 trestního zákoníku.
7. Počátek období trestné činnosti obžalovaného byl stanoven k 1. 3. 2014, když do měsíce února 2014 včetně bylo jednání obžalovaného v rámci neplnění vyživovací povinnosti na dceru A. řešeno již předchozí trestní věcí vedené u Okresního soudu v Opavě pod sp. zn. 19 T 18/2014. Podle doloženého úmrtního listu pak zemřela bývalá manželka obžalovaného M. S. k 30. 1. 2016, přičemž z výše rozepsaných listinných důkazů vyplývá, že obžalovaný měl od této doby ve své plné péči dvě vlastní a jedno nevlastní dítě a jeho finanční i osobní situace byla od té doby taková, že mu již plně nezajišťovala možnost dostat své povinnosti vyživovat dceru A.. Z toho důvodu bylo období činu spáchaného obžalovaným v této trestní věci vymezeno toliko za období od 1. 3. 2014 do 30. 1. 2016, což je doba výrazně přesahující 4 měsíce potřebné k možnosti naplnění přechinu dle § 196 trestního zákoníku.
8. V rámci úvah o ukládání trestu soud přihlédl ke společenskému zájmu, který byl jednáním obžalovaného porušen a kterým je zájem na zajištění řádné výživy, jakož i vývoje nezletilých dětí. Soud rovněž hodnotil způsob provedení trestné činnosti, kdy zohlednil dobu neplnění vyživovací povinnosti a k tíži obžalovaného pak tu skutečnost, že za celou tuto dobu neposkytl ani jedině,

Shodu s prvopisem potvrzuje Daniela Barabášová

v z. Jana Hybnarová

byť i jen částečné plnění výživného. Skutečnost, že se jednání obžalovaného již poměrně významně přiblížilo tomu, co by bylo možno chápat jako vyhýbání se plnění povinnosti vyživovat jiného, by rovněž určitým způsobem měla být kladena k tíži obžalovanému. Na druhou stranu soud zohledňoval aktuální osobní situaci obžalovaného i skutečnost, že v trestně právní rovině již od konce ledna 2016 nebylo shledáno v možnostech obžalovaného vyživovací povinnost plnit. Kromě toho, že aktuálně by měl obžalovaný působit jako dělník, a coby samoživitel má po smrti své manželky na starosti 3 nezletilé děti, v důsledku čehož se nachází v relativně neutěšené situaci, bylo k obžalovanému zjištěno, že v jeho rejstříku trestů je celkem 10 záznamů pro různorodou trestnou činnost, přičemž poslední odsouzení mimo jiné i k alternativním trestům obecně prospěšných prací či trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem výkonu, obžalovanému přitěžují jako recidiva. Zcela naposledy byl obžalovaný odsouzen rozsudkem Okresního soudu v Opavě č.j. 3 T 125/2016 – 112 ze dne 22. 11. 2017 pro celkem 3 skutky přečinu podle § 337 odstavec 1 písmeno a) trestního zákoníku, pro které byl obžalovanému v návaznosti na rozsudek Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 3 To 22/2018 ze dne 20. 3. 2018 uložen ve vztahu k bodům 1 a 2 souhrnný trest domácího vězení v trvání 2 měsíců a ve vztahu k bodu 3 samostatný trest domácího vězení v trvání 4 měsíců, zároveň byly obžalovanému uloženy tresty zákazu činnosti v podobě zákazu řízení motorových vozidel na dobu jednoho roku, respektive jednoho roku a šesti měsíců. V případě bodů 1 a 2 uvedeného rozsudku byl ukládán souhrnný trest ve vztahu k trestnímu příkazu Okresního soudu v Opavě sp. zn. 3 T 124/2016, doručeného obžalovanému 17. 8. 2016. Vzhledem k tomu, že jak trestní příkaz ve věci sp. zn. 3 T 124/2016, tak i rozsudek ve věci 3 T 125/2016 a potažmo 3 To 22/2018 byly vyhlášeny až po skončení trestné činnosti v nyní projednávané trestní věci, jsou dány podmínky pro ukládání souhrnného trestu ve smyslu § 43 odstavec 2 trestního zákoníku, a to ve vztahu k těm rozhodnutím o trestu, které nejbližší následují po skončení nyní projednávané trestné činnosti, tedy ve vztahu k výroku o trestu trestního příkazu Okresního soudu v Opavě sp. zn. 3 T 124/2016 a výroku o trestu ve vztahu k bodům 1 a 2, výroku o vině v rozsudku Okresního soudu v Opavě sp. zn. 3 T 125/2016 a Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 3 To 22/2018.

9. S přihlédnutím k problematické osobě obžalovaného, který se dlouhodobě a soustavně dopouští různorodé trestné činnosti, v jednom případě dokonce totožného charakteru, by již bylo v této trestní věci na místě ukládání nepodmíněného trestu odnětí svobody, když jiné druhy trestů se v minulosti zjevně míjely účinkem. Soud však ještě v této trestní věci přihlédl k tomu, do kdy a z jakých důvodů byl vymezen trestný čin dle § 196 trestního zákoníku v této trestní věci, zohlednil i aktuální osobní situaci obžalovaného coby samoživitele tří nezaopatřených dětí a přihlédl i k druhu a výměře trestu v rámci rozhodnutí, vůči kterým by aktuálně mělo být rozhodováno o ukládání souhrnného trestu. S ohledem na charakter trestné činnosti obžalovaného v této trestní věci i jeho osobní situaci by se pak mohlo jevit ukládání nepodmíněného trestu odnětí svobody nepřiměřeně přísným, když tento druh trestu by postihl i děti, o které aktuálně obžalovaný pečuje, a pokud již v rámci původního rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě, k němuž je ukládán souhrnný trest, byl uložen stále ještě alternativní trest domácího vězení, má soud za to, že i nyní by mělo být uložení tohoto druhu trestu dostačujícím, když zjevně již v předchozím trestním řízení byly k jeho výkonu shledány dostatečné předpoklady. Samotný trest domácího vězení bylo možno uložit na dobu v trvání až 2 roků, přičemž soud zohlednil spíše převažující přitěžující okolnosti v rámci spáchání činu a problematickou osobu obžalovaného, na druhou stranu jeho osobní situaci a jeho doznání z přípravného řízení, a ukládal trest domácího vězení v polovině zákonného rozmezí v trvání 1 roku, přičemž v rámci vymezení doby, kdy je obžalovaný povinen se zdržovat v obydlí, rozhodl zcela shodně, jako již předtím Krajský soud v Ostravě. Pokud pak byl v rámci předchozího trestního řízení, v jehož souvislosti je ukládán souhrnný trest, ukládán rovněž trest zákazu činnosti, musel být tento trest v plné míře přejat i do této trestní věci v rámci rozhodnutí o souhrnném trestu. Zároveň bylo nutno v rámci ukládání souhrnného trestu zrušit veškeré výroky Shodu s prvopisem potvrzuje Daniela Barabášová

o trestu i rozhodnutí na ně bezprostředně navazující v případě těch výroků o trestu, k němž je souhrnný trest ukládán.

10. V průběhu trestního řízení se k tomuto s nárokem na náhradu škody vůči obžalovanému připojila jako poškozená L. H. s částkou 41 500 Kč. Provedeným dokazováním bylo zjištěno, že obžalovaný svou trestnou činností skutečně způsobil jmenované dluh na výživném, na který je v rámci aktuálního znění trestního zákoníku nutno pohlížet jako na způsobenou škodu. Přímo trestnou činností však byl ze strany obžalovaného způsoben dluh na výživném toliko za období od března 2014 do konce ledna 2016 a tedy ve výši 22 500 Kč, poškozené proto mohl být přiznán nárok na náhradu škody vůči obžalovanému v tomto trestním řízení pouze do této výše a se zbytkem uplatněného nároku na náhradu škody bylo nutno poškozenou postupem podle § 229 odstavec 2 trestního řádu odkázat na řízení ve věcech občanskoprávních.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je možné podat odvolání do osmi dnů od doručení jeho písemného vyhotovení k Okresnímu soudu v Bruntále. O odvolání bude rozhodovat Krajský soud v Ostravě. Odvolání může podat státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku, obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se ho přímo dotýká, poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody, pro nesprávnost výroku o náhradě škody. Osoba oprávněná napadat rozsudek pro nesprávnost některého výroku, může jej napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícímu rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo že chybí.

Odvolání musí být ve výše uvedené lhůtě odůvodněno tak, aby bylo patrné, ve kterých výrocích je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo.

Státní zástupce je povinen uvést, zda odvolání podává, byť zčásti, ve prospěch nebo v neprospěch obžalovaného.

Bruntál 28. března 2018

Mgr. Marek Stach v.r.
samosoudce